

Uusia näkökohtia.

*Luonnollinen ja inhimillinen
oikeus.*

(Osia Omastatunnosta.)

Sanomme, että rangaistus on pahan teon luonnollinen karma. Joka ihmisen sielussa asuu oikeustajunta. Kuu väärin tehdään, rikotaan luonnollista oikeustajuntaa. Loukattu oikeustajunta vaatii korvausta.

Niin on luonnossa. Jokaisella syyllä on seurauksensa. Karmausko opettaa meille, että syy-suhteen laki vallitsee henkisessä ja siveellisessäkin luonnossa. Jos rikomme luonnon lakia vastaan, se kostaa. Tasapainoa on häiritty, tasapaino on palautettava. Ihminen saa kärsiä.

No niin, me tahdomme siis jäljitellä luontoa ja käydä sen asioilla, kun rankaisemme pahantekijää. Mutta silloin meidän myös todellisuudessa täytyy edustaa luontoa. Meidän täytyy todella menetellä niinkuin luonto menettelisi. Ja meidän täytyy ennen kaikkea osata vastata kysymykseen, miksi luonto kostaa, ja sitä paitsi todistaa, että meidän tarkotuksemme on sama kuin luonnon.

Sillä luonnolla on tarkoitus. Monet kyllä kieltävät kaiken tarkotuksellisuuden luonnolta, väittäen, että luonto on sokea ja järjetön. Mutta teosofia opettaa toista. Ja jos vakavasti ajattelemme, ymmärrämme, että samoin kuin ei luonnossa mitään tapahdu syyttä, samoin ei mikään tapahdu tarkotuksetta. Luonto on järjellinen. Sen johto on yhtä lakisiteinen kuin viisas.

Ja mikä on nyt luonnon tarkoitus kostaessaan? Sen tarkoitus on edistää kehityksen kulkua, sen tarkoitus on kasvattaa. Jos me ihmiset tahdomme luontoa jäljitellä, täytyy meidän rangaistuksemme olla — kasvatusta.

Meidän tulee siis kasvattaa rikollisia ihmisiä! Niin, se on ainoa siveellinen oikeutemme. Me voimme rangaista heitä, jos me varmaan tiedämme, että he siitä paranevat. Tämä joskus tapahtuu. Mutta useimmiten pahantekijä rangaistuksesta paatuu. Hän yltyy himoissaan

ja nyt niihin liittyy kostonhalu. Eikö siis luonnollinen johtopäätös ole tämä: miksi kasvattaa (sillä rangaistus on oleva kasvatusta! rikollista ihmistä vasta sitten, kun hän on rikoksesta joutunut kiinni? Miksi ei suoda hänelle kasvatusta, ennenkuin hän lankeaa rikoksiin? Miksi ei opettaa ja kasvattaa häntä himojaan hillitsemään ja niitä vastaan taistelemaan, niin kauan kuin hän vielä on lapsi ja nuori ja kykenee hyviä vaikutteita vastaanottamaan? Ellei yhteiskunta tässä suhteessa laiminlöisi velvollisuuksiaan, ei sen tarvitsisi leikkiä kasvattajaa ikä-ihmisten kanssa.

Tämä ei ole mikään ennen kuulumaton totuus. Meidän päivinämme aletaan yhä selvemmin ymmärtää asian oikea laatu. Harva ajattelija enää uskoo sääliittömän rangaistuksen kasvattavaan voimaan. Harva ihmisystävä enää puolustaa rangaistusta rangaistuksena. Selvästi nähdään, että rangaistuksen ainoa oikea tarkoitus on kasvattaa, ja pian ymmärretään myös, että kasvatusta on tapahtuva omalla ajallaan, ei silloin, kun on liika myöhäistä.

Ja vielä meidän tulee ymmärtää tärkeä kohta. Rikolliset ihmiset — ihmiset, jotka syntyvät rikollisilla taipumuksilla — ovat sielullisesti sairaita ihmisiä, usein myös sielullisesti vähemmän kehittyneitä. Heitä ei saa leimata pahoiksi ihmisiksi. Heitä ei saa erottaa munista ihmisistä erityisesti onnistumattomina ja ilkeinä olentoina. He tarvitsevat vain *suurempaa huolenpitoa, lämpimämpää myötätuntoa, hellempää rakkautta*. Nykyisissä yhteiskunnissamme on jo kasvatustaitoksia tällaisia pahankurisia lapsia varten. Muutamat niistä vaikuttavat paljon hyvää: *ne, joissa lapsia rakastetaan*. Mutta niistä on poistettava *rangaistuskasvatuksen* leima. Kaikkia lapsia on kasvatettava, ja jos pahankurisia kasvatetaan yhdessä, on sekin tapahtuva ikäänkuin huomaamatta, ilman häpeän leimaa.

Suuria työaloja avautuu täten yhteiskunnalle, ja siihen päin pyrkimys jo kulkee meidän aikanamme. Tämän pyrkimyksen tunnuslauseena on oleva: *rangaistus pois, kasvatusta sijaan*. Sillä semmoinen on karman laki ja silloin palvelemme luonnon jumalaa, häntä, joka totisesti on olemassa, eikä mielikuvituksemme luomaa pelättä.

Mutta tämäkin on vielä tulevaisuuden tuulentupia! Meidän täytyy tietää kuinka nyt on menetteleminen. Eikö yhteiskunnan nyt tule suojella itseään — muita rauhallisia jäseniään — pahantekijöiltä? Eikö

ole välttämätöntä ottaa kiinni ja teljetä vankilaan murhaajat, varkaat ja väkivaltaisuuksien tekijät? Olkoon, emme tahdo vajota liialliseen tunteellisuuteen. Ehkä nyt vielä täytyy vangita eräitä ihmisiä, samoin kuin mielettömiä suljetaan hulluinhuoneihin ja tarttuvatautisia erityisiin sairaaloihin. Mutta onko asia sillä autettu? Onko yhteiskunta sillä keinoin päässyt heistä? Onko se vapautunut pahasta?

Tutkikaamme asiaa. Katsokaamme sitä! sisäiseltä, salatulta kannalta. Mitä silloin huomaamme?

Tilastotieteilijät ihmettelevät, että rikokset näyttävät aivan kuin tottelevan määrättyä, vaikka tuntemattomia luonnonlakeja: niiden lukumäärä vähentyy ja lisääntyy säännönmukaisesti; jonkinlaisesta salaperäisestä laista riippuu, miten rikosten eri lajit suhtautuvat toisiinsa, milloin enemmän varkauksia tehdään, milloin enemmän murhia tai siveysrikoksia; ja nämä vaihtelut näkyvät olevan tekemisissä ulkonaisten *yhteiskunnallisten, sivistyksellisten ja taloudellisten* asianhaarojen kanssa. Onko siis rikollisuus yhteiskunnallinen välttämättömyys? kysyvät eräät statistikot ihmetellen. Onko turha ponnistella pahaa vastaan? Eikö ihmiskunta kuitenkin siitä vapaudu? Olemme jo edellisessä nähneet, että suuri osa rikoksista, varsinkin n. k. tilapäisistä rikoksista, aiheutuu suoranaisesti yhteiskunnallisista oloista. Näistä rikoksista voimme syystä sanoa, että ne ovat ihmisten kollektivista eli joukkokarmaa, yhteiskunnallista karmaa, joka ei todellisuudessa poistu, ennenkuin yhteiskunnat muuttuvat. Kuinka nyt on varsinaisten rikoksien ja rikollisten ihmisten laita? Edustavatko he ainoastaan omaa pahuuttaan vai ilmeneekö heissäkin jonkinmoinen joukkokarma?

Tuossa on murhaaja, joka kauan haudottuaan kosta sydämässään lopulta iskee puukon vihämiehensä rintaan. Onko hän syyllinen? Onko hän vastuunalainen teostaan? Kukaan ei sitä kiellä? Syyllinen hän on ja vastuunalainen. Hän on hautonut mielessään ajatuksia, joita hän itse on tuominnut pahoiksi, mutta joita hän kuitenkin on rakastanut. Rikollinen teko oli loppurengas tässä ajatusten synkässä ketjussa.

Mutta onko hän yksin syyllinen? Onko hän yksin vastuunalainen näistä mustista vihan ja surman ajatuksista? Ei. Kaikki ihmiset, jotka ovat ajatelleet — vaikkapa vain hetkeksi — kosta ja vihaa uhkuvia ajatuksia, ovat kanssasyllisiä hänen kanssaan. Hekin ovat ottaneet osaa

hänen murhaantekoonsa- Yksi oli käsi, joka puukon ohjasi, mutta ajatusvoima käden takana ei ollut yhden miehen : sadat ja tuhannet aivot olivat sitä voimaa eristäneet.

Tämmöinen on rikollisuuden näkymätön syy. Ihmiskunta on yksi, sen eri yksilöt ovat henkisesti yhtä ja sielullisesti ja ruumiillisesti likeisesti toisistaan riippuvaiset. Sentähden rikollisuus on ihmiskunnan tauti, ja sen taudin uhriksi joutuu milloin toinen, milloin toinen heikko sielu, joka ei ole oppinut itseään hillitsemään.'

Mutta itse taudin olemassa olosta me kaikki olemme vastuunalaiset. Me syytämme rikollista yksilöä, me tuomitsemme häntä, me piinaamme häntä — mutta itse asiassa me langetamme tuomion *itsemme yli*. Ja sentähden on viisas mestari sanonut: heittäköön ensimmäisen kiven se, joka on ilman syntiä,

Epäilemättä varsinainen pahuuskin on kaikkien meidän yhteistä karmaamme. Rikollisuus ja rikollisten ihmisten esiintyminen on yhteiskunnallinen välttämättömyys siihen saakka, kunnes ihmiskunta kokonaisuudessaan on voittanut siveellisen pahan omassa povessaan. Tämä on asian esoterinen eli salainen puoli.

Millä tavalla voimme nyt ihmiskuntana vapautua rikollisuuden taudista? Uudistaaksemme huolestuneen ihmisystävän kysymyksen: mitä on tekeminen, jotta päästäisiin siitä raskaasta taakasta, joka painaa ihmiskunnan hartioita ja jota rikollisuudeksi kutsutaan? Kuten jo sanoimme: ihmiskunnan täytyy voittaa pahuus omassa povessaan. Tämä merkitsee ennen kaikkea, että niiden ihmisten, joilla ei ole voittamattomia taipumuksia rikollisuuteen, on vapaaehtoisesti ja itsetietoisesti liittyminen taistelemaan näkymättömässä ja omassa itsessään pahuutta ja itsekkyyttä vastaan; jokainen voitto minkä he saavuttavat itsensä yli, on samalla voitto koko ihmiskunnalle.

Joudumme täten aina tulevaisuuteen. Aina meidän täytyy kurkistaa peitteen taakse. Mutta pimeä taivas olisikin, ellei toivon tähti tuikkisi. Ja toivon tähden nimi on tulevaisuus.

Ihmisyystävän ei tarvitse epäroidä eikä huolehtia. Rikollisuus ja kaikki paha on kerran häviävä ihmiskunnasta. Käyttäkäämme tuomioistuimia ja oikeuslaitoksia, jos emme vielä muuhun kykene. Mutta tietäkäämme, että meidän inhimillinen oikeutemme on vain oman heikkoutemme tunnustamista. Päivä koittaa, jolloin silmämme aukenevat. Päivä koittaa, jolloin näemme, että ainoa inhimillinen oikeus

on anteeksianto ja rikollisen syliinsä sulkeminen. Tämä päivä koittaa yksitellen ihmissieluille, tänään yhdelle, huomenna toiselle.

Sillä eikö totta? Ethän sinä yksityisenä ihmisenä tahtoisi kostaa, kun sinulle pahaa tehdään? Minäkään en tahtoisi.

Miksikä siis yhdessä tahtoisimme?

Pekka Ervast.

24.10.1907 Juna no 41, sivu 2.